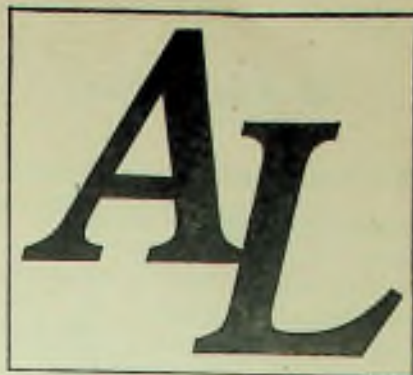

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslovakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

AMERICKÉ LISTY: Vychází každý pátek • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publ. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek • Evropský redaktor:
Miroslav Fišera • Adresa redakce: AL, Postfach 3, 8027 Zürich
Roční předplatné S. Fr. 50.00.

AMERICKÉ LISTY: Erscheint jeden Freitag • Herausgeber: Universum
Sokol Publ. Chefredakteur: Josef Martínek • Redakteur für Europa:
Miroslav Fišera • Anschrift der Redaktion: AL, Postfach 3,
8027 Zürich • Abonnement: S. Fr. 50.00 (jährlich).

GREGORINDET 1871 (New Yorkské Listy) • FREITAG 9. FEBRUAR 1975 • POSTFACH 3, 8027 ZÜRICH. (SCHWEIZ) Nr. 6. • PREIS S. FR. 1.00.

Oč nám jde?

Myslíme, že máme pro Čechy a Slováky žijící v Evropě dobrou zprávu. Dnesním dnem začíná vycházet evropské vydání Amerických Listů. Čtenáři je budou dostávat letecty, distribuovány z naší evropské redakce v Zürichu. Pohládáme za svoji povinnost informovat o důvodech, které nás k uskutečnění evropského vydání AL přiměly. Vycházíme ze skutečnosti, že převážná většina Čechů a Slováků, příslušníků posrpnové emigrace, žije dnes v evropských zemích. V žádné z těchto zemí neexistuje časopis — který by se rovnal dění v Československu a přinášel informace o světových událostech z evropského úhlu Českoslovanů. Z osobního styku s evropskými Českoslováky, ze složitých dopisů a ze čtenářské ankety jsme jasně poznali, že jim takový časopis schází, že si jeho neexistenci bolestně uvědomují jako politicko-kulturní nedostatek. Považují Československo stále za svoji vlast a jeho osud a dění v něm za část svého tvrdého zájmu. A tak to byl vlastně evropský čtenář sám, se svojí potřebou soustředit se kolem vlastního časopisu, pramenu informací i politického mluvčího, který stál u zrodu myšlenky vydá-

vat Americké Listy také pro Evropu.

Co mohou Americké Listy — americký časopis, učenit pro evropského Čecha a Slovaka? Je správné, aby tento týdeník se pokusil být informatorem a mluvčím evropského čtenáře? Americkým Listům (dříve New Yorkské Listy) bude příštího roku sto let. Je tedy v novinářském světě v USA pevně zakořeněn. Je vydáván v zemi, která bude, mimmo jakoukoli diskuzi — při uspořádání věci v Evropě hrát velkou, velmi vážnou úlohu. Americké Listy jsou hrdé, že si vybudovaly pozici, v jaké jsou nejvýznamnější americké noviny. Máme přístup k zahraničním informacím přímo z nejvyšších míst. Jsme zvaní i na prezidentské tiskové konference. Nedávno jsme obdrželi také od pana prezidenta dopis, v němž zvaní k AL velmi příznivě stanovisko. Materiál z AL byl nedávno přetištěn i v US Congress Report. Kalifornská univerzita, Katedra pro východoevropské otázky, čerpá informace z našeho časopisu. To urádně příklady jenom z poslední doby.

Ve svobodném světě je tisk opravdu sedmou velmocí. Nejen jako žiřitel informací, ale také jako síla, která pomáhá usměrňovat světové dění. Evropský a americký čtenář Amerických Listů je síla, která může spolupůsobit vrstevní tlak. V určitém směru.

Amerika a lechtéré její akce bývají předmětem kritiky, takže se strany evropských Čechů a Slováků. Velmi často tu pomáhá nedostatek informací v širším slova smyslu. Budeme se ze všech sil snažit nejenom tento nedostatek odstranit, ale budeme také evropskou čtenářskou reakci zpracovávat a předkládat na nejvyšších amerických místech. Americe záleží na tom, co říká a jak čít Evropa. Je tomu skutečně tak, jak jsme již řekli v úvodu: bez Ameriky, bez jejího vlivu bychom nemohli ani snít o naději, že se snad osud Československa zlepší. Snažili jsme se na společný — koordinovaný úkol: vyřešit situaci, z níž bude jasno, že je československý exil v tom hlavním jednotný: v cíli vidět svou vlast opět svobodnou, nezávislou, demokratickou.

JAK SE DO TOHO DOSTALI

Ferdinand Peroutka

Koncem října pan Kissinger, hlavní posel a vyjednavatel amerického presidenta, se vrátil z Paříže, kde vyjednával se zástupci Severního Vietnamu. Ohlásil, že mír je "na dosah ruky". Bylo-li tomu tak, ruka po něm ještě celé dva měsíce nesáhla, a vyvolalo to mnoho jízlivých poznámek. Jak nyní víme, mír už tenkrát mohl být podepsán, Severní Vietnam byl k tomu hrdlivě připraven, ale Amerika dala přednost tomu, aby některá slova v připravované smlouvě byla lépe objasněna. Snad byla, mír byl nyní podepsán a může být i patrně i později — mlhavý mír, jak ani jinak není možno. Severní a Jižní Vietnam do poslední chvíle i přes ně ještě spolu bojovaly, snažily se obsadit ještě to nebo ono městečko nebo vesnici, tu nebo onu silnici. To ukazuje, že živé nepřátelství mezi dvěma polovinami Vietnamu trvá. Mír zatím byl usnesen jaksi ve vý-

ši nad neutuchajícím nepřátelstvím v zemi. Má teprve sestoupit ze smlouvy do života, do mysli. Velký to úkol. Pro Ameriku přichází chvíle, kdy se má usnést na epilogu k desetileté nesnadné periodě. Každá doba má své mravy, svůj Zeitgeist a Amerika trpěla pod Zeitgeistem speciálního desetiletí nebo pětiletí. Měla ve své mysli, že šla bojovat do Vietnamu proto, aby obhájila jednu zemi proti agresi a ochránila jedno sebeurčení. Avšak četní kritičtí po celém světě říkali: ne tak, Ameriko, šla jsi tam ze svého vrozeného imperiálního. Ještě v roce 1964 kritičtí pravili: Amerika šla tam proto, aby ukojila své nízké násilnické pudy; ať žije severní Vietnam, který není imperialistický a nemá nízké pudy. Byla další vrstva nespokojenců po celém světě, kteří citili, že i ten, kdo snad vskutku bojuje pro princip, činí svět nejistým a vyvolává nebezpečí velkých srážek. Nechtěli být

tim obtěžováni, měli své zájmy, chtěli žít v klidu. Mysle tedy rozdělovala otázka, zda pomáhat menšímu státu k samostatnosti je morální nebo nemorální, nebo, z jiného hlediska, zda to stojí za to. Budoucí historie chladněji rozhodne, zda to byla morální krise Ameriky nebo morální krise určitých vrstev západního světa. Je na Americe, aby se rozhodla, zda chce vzít na sebe špatnou reputaci, již značná část západních řečníků, pisatelů a vzdělavců ji ze svých dů-

(Pokrač. na str. 3)

Heath o osudu Evropy

Na zneklidňující otázku, kterou dnes žije celá západní Evropa: co bude, až Amerika stáhne zcela či z části své vojska z Evropy, se pokusil odpovědět za své návštěvy ve Washingtonu britský ministerský předseda Heath. Řekl: "Jakmile Spojené státy ponechají v Evropě pouze jakési symbolické vojsko, všeobecný závěr bude, že Amerika se stává izolacionistickou, že se chce nadále věnovat jen sama sobě, a že ztrácí zájem na světovém dění. Dodá tak velké odvahy Sovětskému svazu, který ihned začne uplatňovat svůj vliv, a některé západoevropské země budou přinuceny uzavřít s komunistickým blokem dohody, které nebudou v zájmu Spojených států." Heath dále prohlásil, že nemá nejmenší pochybnosti o tom, že komunistické země představují nadále hrozbu pro západní Evropu.

Sovětského svazu byla terčem ostré kritiky chilských opozičních stran, které obvinily marxistického presidenta, že chce zavést Chile na nebezpečnou cestu, končící v sovětském područí, poskytne nejspíš nynější pobyt chilského ministra zahraničí v Pekingu Allendově vládě příležitost, aby zdůrazňovala údajnou nezávislost a neutralitu Chile mezi Sověty a Čínou.

Nepřehlédněte

Článek Ferdinanda Peroutky o příčinách a původu americké účasti ve vietnamském konfliktu — strana jedna a tři. • "Toto všechno ti dám", o promyšleném tlaku Husákovy režimu na české spisovatele — strana pět. • Zastřenou informaci Jaroslava Dreslera o čistce v ČSAV — strana pět. • Úvahu Milana Schulze o tom, zda je na světě opravdu mír — strana šest.

Upozorňujeme slovenských krajanů v Evropě, že naše vydavatelství vydává také i slovenský týdeník New Yorkský Deník. Sů to noviny so sedemdesiatročnou tradíciou česko slovenskej vzájomnosti. Ak byste mali záujem o ukázkové číslo, obráťte sa na adresu: Postfach 3, 8027 Zürich.

Poslední naděje: Rudá Čína

V Pekingu byl na oficiální návštěvě chilský ministr zahraničí Clodomiro Almeyda; přijel tam v sobotu a sešel se hned v neděli se svým čínským protějškem Či Peng-fejem k rozhovorům, které byly označeny za "přátelské". Když Almeyda ve svém předvýnočním projevu v chilském senátu hovořil o nedávné návštěvě presidenta Salvadora Allenda v Sovětském svazu a jiných zemích, poznamenal, že vláda v Santiagu chce rozšířit hospodářské styky i s Pekingem — úhlavním nepřitelem Moskvy. Almeyda tehdy oznámil, že se vydá brzy do Číny, a dodal, že účelem jeho pobytu v Pekingu bude uzavřít několik dohod — jak řekl — "dolekosáhleho hospodářského významu". Podle různých zpráv jde i o dohody finanční. Čína a Chile rozvíjejí vzájemné hospodářské styky už asi dvanáct let, zvláště

však od prosince roku 1970. kdy navázaly řádné styky diplomatické a kdy vláda v Santiagu uznala vládu v Pekingu jako "jedinou zákonnou vládu Číny" a Tajvan jako "nedílnou část území Čínské lidové republiky". Návštěva Almeydovy delegace v Pekingu je sledována v Chile se zvláštním zájmem ze dvou důvodů. Předně — president Allende neuspěl zcela v Moskvě se svou žádostí o úvěry na nákup potravin. Sověty mu údajně poskytl jen asi 30 milionů dolarů. Chile však bude muset letos dovézt za 400 milionů dolarů potraviny. A za druhé, Chileci mají celkem dobré zkušenosti s čínskými úvěry, doufají, že jim Peking poskytne v jejich nynější prekérní situaci novou pomoc. Almeydova návštěva v Číně může mít i určitý účinek politický. Vzhledem k tomu, že Allendova cesta do

O ČESKOSLOVENSKU

Nový velitel milic

Gustáv Husák, který je ve funkci generálního tajemníka ÚV KSČ také hlavním velitelem Lidových milic — asistoval při změně stráží v hlavní výkonné funkci této organizace. Na odpočinek odešel dosavadní náčelník hlavního štábu Lidových milic Rudolf Horčic, na jehož místo byl jmenován Miroslav Novák. Náčelník hlavního štábu je prakticky nejvyšším funkcionářem čs. paramilitaristických oddílů a drží v rukou jejich operační aktivitu.

Zostřené tresty

Výbory obou sněmoven Federálního shromáždění schválily návrhy novelizace trestního zákona, pokud jde o únosy letadel, zvláště brutální násilné činy a nerespektování státního tajemství. Oba první body jsou logické; u třetího hrozí šikanování i mnoha lidem, kteří se nemuseli ničeho trestného dopustit.

750 let Mohelnice

Občané města Mohelnice na Šumpersku si letos připomínají 750. výročí založení svého města. K jubilejním oslavám má být otevřen nový bazén a modernizováno muzeum.

Novinky o pražském metru

Pražské metro, které už dlouho zlobí Pražany rozsáhlostí výstavby, bude — jak se plánuje — rozšířeno o další trasu, která povede do Modřan. — Známý Dům hodvábi na Můstku bude zbouřán, protože právě pod ním vznikne velký vestibul. Po dokončení těchto prací bude v proluce postaven zatím blíže neurčený objekt. Jízdné se bude platit pouze při vstupu do metra. Pak už se tu bude moct cestující pohybovat třeba celý den. Tedy — vzor pařížský a moskevský.

Naučný slovník

V Praze vyšlo první vydání Malého encyklopedického slovníku A — Ž, který obsahuje na bibliovém papíře téměř 1500 stran.

Ceny Svazu spisovatelů

Předsednictvo Svazu českých spisovatelů udělilo ceny svazu za rok 1972. Za verše dostal cenu Miroslav Florian, za prózu Norbert Frýd, Eduard Petiška, Vladimír Pazourek a Jan Kozák (předseda svazu). Za literární kritiku získal cenu Václav Pekárek.

Kooperace s Bulharskem

Podle nově uzavřené dohody se zmnožuje průmyslová kooperace mezi Bulharskem a ČSSR. V šumenském autozávodě se např. budou smontovávat nákladní vozy zn. Škoda-Madara. Pro hydrokaskádu v Belmekenu dodal čs. závod 18-pólový generátor. Československo předává Bulharsku celou výrobu strojů pro tabákový průmysl, na což se ona země specializuje. V sortimentu strojů dodá Bulharsko i kancelářské a výpočetní stroje, zařízení dopravně-zvedací techniky a technologické linky pro potravinářský průmysl. Import obsahuje samozřejmě i zemědělské výrobky.

Ruch ne právě čilý

Čs. cestovní kancelář a její polská kolegyně uzavřely dohodu o letošním cestovním ruchu mezi oběma zeměmi. Je zřejmé, že k žádnému zvláštnímu rozvoji nedojde. Svědčí o tom čísla: do Polska pojedí 27.000 čs. turistů, z Polska přijede 35.000 návštěvníků. Z dohody zároveň vyplynulo, že ve funkci generálního ředitele Čedoku došlo ke změně. Stal se jím někdejší předseda Svazu mládeže a pak vedoucí oddělení na ÚV KSČ, přívrženec konzervativního křídla Miroslav Zavadil.

Samočinné počítače

Některé jihočeské závody a podniky zavádějí do řízení výroby a odbytu samočinné počítače. Učinili tak krajské distribuční podniky v oboru potravin, textilu, domácích potřeb a drobného zboží. V početní službě v Českých Budějovicích dají do provozu počítač Arithma s feritovou pamětí o kapacitě 100.000 znaků a s vybavovací dobou — tří tisícin vteřiny.

Dorozumění mezi Francií a Rumunskem?

Francouzský ministr zahraničí Maurice Schumann jednal u příležitosti své návštěvy v Bukurešti se svým rumunským protějškem Gheorghem Macovescem a označil styky mezi oběma státy za výborné. Jako námět Schumannových rozhovorů s Macovescem se udávají také problémy chystané evropské bezpečnostní konference a nastávajících multilaterálních porad o vzájemném a vyváženém omezení vojenských sil a výzbroje ve střední Evropě. Existují nesporné rozdíly v postoji Francie a Rumunska. Pokud jde o evropskou bezpečnostní konferenci, obě země se shodují v tom, že by se neměla stát konfrontací mezi dvěma existujícími bloky. Na druhé straně se neshodují v tom, jak dalece by se na konferenci měly projednávat konkrétní vojenské otázky. Francie považuje za nerealistické vnášet do diskusí tyto otázky, jejichž projednávání považuje však Rumunsko za víceméně nezbytné. Pokud jde o porady o vzájemném a vyváženém omezení vojenských

sil a výzbroje ve střední Evropě, Francie pronesla proti nim zásadní námítky, a to jednak proto, že poradám nepřísluší charakter překonávání bloků, jakož i pochopitelně proto, že se už sama nepodílí na vojenské integraci Severoatlantického společenství. Francie také nepatřila k těm sedmi členům Severoatlantického společenství — které pozvaly pět východoevropských států — Sovětský svaz, Československo, Maďarsko, Polsko a východní Německo — k zahájení porad 31. ledna v Ženevě. Nepozvané Rumunsko však projevilo o účast zájem a ve východních odpovědích Severoatlantickému společenství bylo jmenováno spolu s Bulharskem jako nezbytný účastník jednání. Datum 31. ledna východ přijal, ale trval na tom, aby se porady konaly ve Vídni. Proti tomu nebyly ze strany západu námítky a bylo oficiálně oznámeno, že předběžná jednání o vzájemném a vyváženém omezení vojenských sil a výzbroje byla zahájena v hlavním městě Rakouska. Ještě před tímto ozná-

mením sdělily kruhy Severoatlantického společenství, že o statutu rumunské a bulharské delegace bude moci být rozhodnuto na místě jednání. Za jisté můžeme považovat, že Severoatlantické společenství nemá žádné silné výhrady k účasti Rumunska v počáteční fázi porad, ale neshoduje se s sovětským názorem, aby okruh účastníků zůstal prakticky neomezen. Proto se původní návrh Severoatlantického společenství týkal zemí, které hrají vojenskou úlohu ve střední Evropě. Výjimkou byla ze zmíněných důvodů Francie. A zde se vracíme k nynějším francouzsko-rumunským rozhovorům v Bukurešti, které totiž věří, že se Rumunsko pokusí přesvědčit Francii, aby neobjektivovala porady o vzájemném a vyváženém omezení vojenských sil a výzbroje ve střední Evropě.

Elektrizace tratí

Po sto letech se dočkala elektrizace také železniční trať z Prahy do Berouna. Za 130 milionů korun byla vybudována trase, která zrychlí jízdu o 10 minut. Znemožní se také požary z jisker a díky podchodům a novým nástupišťům bude cestování bezpečnější. Parní lokomotivy mají v Praze skončit vůbec činnost do konce roku 1974, v celostátním měřítku má být jejich podíl do konce pětiletky snížen na 2,2%.

Konkurence Aeroliniím

Vedle Čs. aerolinií se stále rozšiřuje činnost další čs. letecké společnosti Slovaire. Letos má přepravit 38.000 cestujících, o 7% víc než loni. Její letadla létají ve vnitrostátní i na linkách, nepokrytých Aeroliniemi. Jde o turbolety L 410, ale i o menší stroje, tzv. areotaxi, které slouží i k nutné přepravě nemocných.

Konečně snih

Koncem ledna konečně napadl v československých horách snih v takovém množství, že bylo možno začít se zimními sporty. Krkonoše i Krušné hory se zaladily. Situace se zlepšila i ve Vysokých a Nizkých Tatrách, i když ani teď nejsou sjízdné všechny lyžařské tratě.

Rodinné přídavky

Špatná populační situace v Československu, která by po letech mohla způsobit velké potíže v národním hospodářství, jakož i okamžité politické cíle — uklidnění obyvatel, vzbuzení dojmu hospodářských úspěchů — přiměl čs. vládu, aby přistoupila ke zlepšení některých sociálních opatření, hlavně pro rodiny s více dětmi. Má se tak také — aniž se o tom ovšem mluví — vyrovnat rozdíl, který vznikl mezi rostoucími cenami a v podstatě zmrazenými mzdami. Tedy: zabít několik much jednou ranou. Konkrétně se od 1. ledna 1973 v soustavě rodinných přídatků stalo toto: Přídatek na jedno dítě zůstal stejný — 90 Kčs měsíčně. Na dvě děti se místo dosavadních 330 dostane dnes 430 Kčs. Na tři děti — 880 Kčs, což je o 200 víc než dosud. Přídatek na čtyři děti činí 1280 Kčs. Na páté a každé další dítě je přídatek stejný jako dosud — 240 Kčs. Matka, pokud nebude výdělečně činná, má až do dvou let dítěte nárok na mateřský příspěvek ve výši 500 korun měsíčně. Zvýhodněny

jsou tedy rodiny se dvěma a třemi dětmi, což je také směrnice populačních úřadů. Zvýšil se také příspěvek na invalidní děti, a to ze 150 na 300 Kčs měsíčně na každé dítě. Zvýšila se i hranice vlastního hrubého příjmu dítěte — a to na 620 Kčs měsíčně. Teprve když dítě vydělává více než tuto částku, ztrácí rodiče nárok na přídavky. Tady jde o zvýhodnění učňovské mládeže, včetně učňů v zemědělství. Vláda zároveň uložila místním národním výborům, aby navrhly zastavení výplaty přídatků na děti nebo výchovného těm rodičům, kteří řádně nepočívají o tělesné a duševní zdraví dětí, t. j. když dítě školního věku bez vážných důvodů nechodí do školy nebo docházku soustavně zanedbává. Tento postup je — podle dosavadních zkušeností — nutný hlavně v oblastech s cikánským obyvatelstvem, kde otcové často vybírali velké částky na rodinných přídavech, propíjeli je a děti ani do školy neposílali. V této věci vyzvala vláda ke spolupráci celou veřejnost.

AMERICKÉ LISTY — Československo-americký týdeník pro politiku, kulturu a hospodářství. — Vychází každý pátek. Vydává a tiskne: Universum Sokol Publ. — Vedoucí redaktor: Josef Martinek; výkonný red. Frank Svehla. — Nevýžádané rukopisy se nevracejí. — Roční předplatné \$6.00, Kanada \$7.00, ostatní cizina \$8.00. — Adresa redakce a administrace: 283 Oak St., Perth Amboy, New Jersey, N. J. 08861, tel. (201) 826-1998.

AMERICKÉ LISTY — Czechoslovak-American political, cultural and economic's weekly. Published every Friday. Publisher and Printer: Universum Sokol Publ. — Editor in Chief: Joseph Martinek; managing editor Frank Svehla. — Subscription \$6.00, Canada \$7.00, Business and Editorial office: 283 Oak Street, Perth Amboy, NJ. 08861 — Second class postage paid in Perth Amboy.

ZAJÍMÁTE SE O DĚNÍ V ČESKOSLOVENSKU? ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete americké, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy čtenovský hodně místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bohatým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z lidového ránce mezinárodního dění, informace lecky unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Neměli vám omdlet vlastní vlasti ilustrovaný, stanete se členem Amerických Listů.

Zde odšláníte a zašlete na adresu:

AMERICKÉ LISTY,

Postfach 3, 8927 Zürich/Schweiz

Připísláží se za odběratele "Amerických Listů" o předplatné zaplatím poštovním složenku (celoroční, pololetní, čtvrtletní. Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo přepočít v jiné měně. Předplatné je možno uhraďte.) Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00.

Jméno:

Adresa:

Jak se do toho dostali . . .

(Dokončení se str. 1)

vodů zahrnovala. Amerika může leccos upřímně připustit. Odchází z Vietnamu, když podnik, za nímž se tam vydala, nebyl dokončen. Může ukázat na únavu a netrpělivost svého obyvatelstva, které nejdříve ochotně bralo na sebe ve jménu demokracie nesmírně větší břemeno, než jaké by kterýkoli jiný národ byl odhodlán nést. Může přiznat, že poměr sil ve světě se změnil a že je čím dále tím těžší a riskantnější napravovat zla, vzdálená dvanácti tisíci mil. Může doznat, že okolnosti ji vedou k tomu, aby zveřejňovala povinnosti, jež jí ukládá její postavení nejsilnější demokratické mocnosti. Může vyslovit, jak činí, politování nad tím, že zápas o princip způsobil tolik zkázy a utrpení v zemi, k jejímuž ideálnímu prospěchu zápas byl veden. Může připustit a udělat i všelicos jiného. Avšak, jak nám se zdá, Amerika pro dobro světa nemůže připustit, že její vietnamský podnik vycházel z nemorálních pohnutek. Kdyby tak se stalo, tu by vznikla základna pro to, aby každý další zápas o demokratický princip byl snadno, automaticky pomluven a uveden v morální podezření. Leckterá jiná samostatnost a sebeurčení by mohly být uvedeny v nebezpečí a předem ztraceny. Zbýval by jen určitý druh reálné politiky, zdvořilost k silnějšímu, netrpělivost a nevrlost k slabšímu. Američané už dlouho cítili tíhu vietnamského podniku a často se zamýšleli nad tím, "jak jsme se do toho dostali". Před dvanácti lety, roku 1961, byla významná chvíle, jak se později ukázalo. President John F. Kennedy, nedávno zvolený a krátce po inauguraci, jel do Vídně. Očekával ho tam Nikita Chruščov. Kennedyho doprovázela jeho žena Jacqueline, noviny se zaměstnávaly jejím puvabem, a nový americký prezident zatím se seznamoval se skutečnou světovou situací. Teprve po letech vyšlo najevo, že Kennedy po návratu z Vídně označil obsah svého dialogu s Chruščovem slovem "ponurý". Chruščov byl v nejlepším a nejvšemohoucnějším náladě. Sověty tehdy už měly Sputnika, Amerika teprve začínala svůj program v tomto oboru, a Chruščov se domníval, že směr dějin byl

tím už rozhodnut. Věřil, že mluví jako silnější se slabším. Nedal si mnoho záležitosti na tom, aby zasíleněji mluvil o světových cílech komunismu, jímž, jak se mu zdálo, nic zcela solidního nestálo v cestě. Kennedy ho upozornil, že na světě je také Amerika, a že by mohl vzniknout konflikt. "Jste příliš liberální, nebudete bojovat", odpověděl krátce Chruščov. Kennedy vzal na vědomí, že toto Chruščov pokládá za světovou situaci, a od té chvíle považoval za potřebné přesvědčovat Chruščova, slovy i viditelnými přípravami, že Amerika by bojovala. Vážný případ nastal, když sověty pašovaly atomické zbraně na Kubu. Kennedy blokádu Kuby postavil svět na několik dní na okraj války. Tu zase Chruščov vzal na vědomí, že se snad mylil o Americe, a přikázal, aby se obrátili a vrátili další sovětské lodě, které směřovaly ke Kubě. Rusko-americké vztahy se pak ustálily na tichém dorozumění, že je třeba vést věci tak, aby nevyplukla válka, která by se téměř nevyhnutelně vyvinula ve válku atomickou, jen s platonickým vítězstvím jedné strany, avšak se skutečnou zkázou pro strany obě.

Avšak po celou dobu pozdější komunisté nepřestali zkoumat různým způsobem, není-li přece pravda, že Amerika, že demokraté jsou "příliš liberální — nebudou bojovat". Celkově jejich mínění bylo a je, že svobodný demokratický systém je bez houževnatosti a jednoho dne skončí v zmačku, vratkosti a nejistotě úmyslů. Ze stačí čekat, až to přijde. Bystřejším myslím nemohlo ujít, že komunisté na to čekali po celou dobu vietnamské války. Slavný severovietnamský generál Giáp řekl: "Západ nemá psychologické prostředky, aby vydržel bojovat v dlouhé válce". Psychologickými prostředky myslel důtátořské zřízení, které se neptá občanů po jejich mínění.

President Kennedy se vrátil z Vídně s přesvědčením, že je svrchované důležité ukázat sovětům, že Amerika má moc a je odhodlána ji uplatnit ve věcech důležitých. Nikterak se tím nelíšil od veřejného mínění své země v té době. Naopak, americký státník, který by byl zaujal pokornější stanovisko, by tehdy byl smeten. Byl tehdy jiný Zeitgeist. Když Severní Vietnam se přestal tajit svou invasi Jižního Vietnamu, prezident Kennedy tam poslal první branné síly, zárodek to půl milionu amerických vojáků, jenž tam později byl. Mluvil při tom rázně, a žádalo hnutí v zemi se nepostavilo proti tomu, že mluvil rázně. Řekl: "Spojené státy jsou rozhodnuty, že vietnamská republika nepodlehne

komunistům pro nedostatek jakékoli pomoci, již Spojené státy mohou poskytnout." Jeho bratr Robert, tehdy nejvlivnější člen vlády po prezidentovi, to opakoval: "Vyhrajeme ve Vietnamu. Zůstaneme tam tak dlouho, až zvítězíme. Myslím, že americký lid rozumí a plně podporuje tento zápas". President Kennedy zahynul rukou vražednou, bratr Robert později se vyvinul v hlavního kritika vietnamské války — ale ještě roku 1964, po brutální smrti, mluvil: "Zůstaneme ve Vietnamu tak dlouho, až dílo bude dokonáno, až zvítězíme." President Johnson přijal tuto linii, která vypadala jako americká tradice. Cíl vojenského vítězství byl tedy položen mužem, jehož zvolení bylo pokládáno za velký triumf liberalismu. Teprve president Nixon, muž jiné strany, opustil ideu vojenského vítězství.

Později "čas oponou trhl", duch doby se změnil, a strážci památky Johna Kennedyho považovali za potřebné ho vysvětlovat a hájit před duchem doby novější. Právili, že president Kennedy nešel jinou možností než "pracovat v situaci, kterou zdědil". Zajisté, President Kennedy zdědil situaci po prezidentu Trumanovi, jenž, dokonce s posláním Spojených národů, šel do války, když Severní Korea napadla Jižní Koreu. Tento příklad se zdal neodolatelným. Ale i jiní zdědili situaci. President Johnson ji zdědil po prezidentu Kennedym, prezident Nixon ji zdědil po prezidentu Johnsonovi. Jaka to byla situace? Nebyla dilem jedinců, byla dána tím, co tehdy v Americe se pokládalo za nevyhnutelné a čestné. Mohli bychom říci, že situace byla v původním duchu Ameriky. Bylo po válce, kterou, jak všichni říkali, západ vedl proto, aby byla zachována demokracie. Po válce Amerika shledala, že moc jejích demokratických spojenců v Evropě nebezpečně klesla, kdežto její vlastní moc vzrostla. Cítila, že odpovědnost padla na ni a u soudila, že nyní zejména ona musí pokračovat v zápasu o zachování demokracie, kdekoliv takový zápas se vyskytl. Bylo to správné nebo nesprávné? Zde musí začít — kdo hodlá Ameriku kritizovat.

Musí začít u ducha Ameriky, jaký byl. Odpověď na otázku, jak se Američané "do toho dostali" je ta, že Američané jako celek v určité minulosti se chtěli "dostat se do toho" a nedovedli si nic jiného představit. Odpovídalo to duchu doby, po němž pak přišel duch doby jiný. Je to dialog mezi duchem dvou dob. Duch doby starší v dialogu často bývá ostýchavější než duch doby novější.

Zbývá postupně referovat, v

První letadlová loď v SSSR

Sovětský svaz, jak se dočítáme, staví svou první mateřskou letadlovou loď, a američtí pozorovatelé připisují této zprávě velký význam. Sovětské námořnictvo je dosud v podstatě defenzivní. Mateřské letadlové lodě by mu dodaly ofenzivní potenciál. Umožnily by mu a také námořní péchotě — operovat na širých oceánech a daleko od sovětských přístavů. Proč se Moskva asi snaží získat pro své námořnictvo tento účinný potenciál?

Začneme nejdříve se základní rolí mateřských letadlových lodí. Sovětské válečné lodě jsou dnes vyzbrojeny mimo jiné protiletadlovými děly a některé i protiletadlovými řízenými střelami, ale to všechno nestačí na spolehlivou obranu proti nepřátelskému letectvu útoku na povrchové i podmořské jednotky. K vylepšení obrany může podstatně přispět vlastní letectvo, což v oblastech vzdálených od sovětských pozemních letišť znamená letadla, startující s paluby sovětské mateřské letadlové lodě.

Další role se týká námořní péchoty, což je prostě péchota, kterou loď dopraví co nejbližší k pozemnímu bojišti a tam ji vyloží, čili je to období parašutistických či výsadkových jednotek. Při vyloďování a pak v boji evšem péchota potřebuje leteckou ochranu a podporu — a tu poskytují letadla z mateřské letadlové lodě.

Za třetí: V oblastech vzdálených od sovětských či spojeneckých letišť chybí dnes sovětskému námořnictvu leteč.

ti pozorovatelé, kteří by sledovali a dirigovali palbu těžkých sovětských lodních děl, respektive zásahy balistických či řízených střel odpalovaných z lodí, ať už na námořní nebo na pozemní cíle. Teoreticky by z části mohly tyto úlohy plnit helikoptéry, a sovětské námořnictvo už má ve službě dvě helikoptérové mateřské lodě, a to velmi moderní a dobře vybavené. Pokud je však americkým odborníkům známo, jediným stanoveným úkolem těchto lodí a jejich helikoptér je protiponorkový boj. Modifikovat lodí tak, aby z nich mohla startovat letadla, nejde: mají startovací a přistávací plochu jen na zadní části paluby; na přední jsou jiné lodní konstrukce.

První sovětská mateřská letadlová loď by údajně mohla být dostavěna a v operační pohotovosti ode dneška za rok až 18 měsíců. Vytlačí prý 30 až 35 tisíc tun vody a bude asi 250 metrů dlouhá, čili co do velikosti nepatrně menší než americké mateřské letadlové lodě typu Essex z druhé světové války. Kdyby se stavěla v Americe, stála by asi jednu miliardu dolarů. Ale to není jediný výdaj, který bude se stavbou sovětské mateřské letadlové lodě spojen. Potrvá několik let — a bude to stát další peníze — než se sovětské námořnictvo, mužstvo i důstojníci, dobře vycvičí v operacích mateřských letadlových lodí a než se dobře seznámí s koncepcí bojových akcí v oblastech vzdálených od sovětských či východoevropských přístavů a letišť.

Hanus Hejny, N. Y.

Sovětský kompromis?

V minulých dnech se projevil určitá ochota sovětů ke kompromisu. Západní vlády jsou přesvědčeny, že otázky zbrojení a odzbrojení souvisí s programem konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě a přejí si o těchto složitých problémech jednat s evropským východem paralelně. Sověty si v odpovědi na návrh Atlantické rady vymínily, že jednání o snižování počtu vojenských jednotek ve střední Evropě musí být přístupná každému zájemci: Západ není zásadně proti — přejí si jmenovitě vlády rumunská a bulharská později do Ženevy přijet, budou tam vítány. Původní návrh, aby se jednání zúčastnilo jen dvanáct účastníků vycházel z praktických předpokladů; kde všichni hovoří ke všemu, tam se

zpravidla příliš mnoho nakonec nedohodne. Proto Západ trvá na tom, aby byl počet účastníků aspoň pro začátek omezen na původně navržených 12 států.

Všchno, co si vlády sedmi zemí sdružených v Atlantickém obranném společenství přály, bylo časové skloubení termínů jednání v Helsinkách, v Ženevě a později i druhého kola americko-sovětských rozhovorů o omezení strategického zbrojení.

Za daných okolností nelze očekávat, že by se porady v Helsinkách mohly rozvíjet na úkor odzbrojování, ať už se o něm nakonec bude jednat kdekoli.

Jaderný výzkum

V plzeňské Škodovce — v závodě pro výstavbu jaderných elektráren — vybudovali laboratoř pro studium namáhání kovů za vysokých teplot. Jde o kov, používaný v jaderné energetice. Laboratoř je vybavena přístroji čs. výroby. Výsledků se užívá hlavně při vývoji nových slitin.

MIKOLÁŠE ALŠE

Náš kalendář,

vůbec z kresch podle měsíců a ročních dob (malá Společnost), americké vydání z r. 1955 expeduje Moravian Library, 60 West 87 Street, New York, N.Y. 10024. Jen v USA a v Kanadě pokud zbýtek nákladu stačí za \$3,90 přiložených k objednávkám.

V HELSINKÁCH SE POMALU POKRAČUJE

Když na zasedání v Helsinkách britský velvyslanec označil pozměněný sovětský návrh na program konference o evropské bezpečnosti a spolupráci za "podstatný krok vpřed", měl na mysli, jak brzy potom naznačili západní činitelé, dva ústupky, učiněné dosud sovětským blokem. Sověty předně svolily k tomu, aby první bod pořadu jednání, to je "zajištění evropské bezpečnosti a zásady vztahů mezi státy v Evropě", zahrnoval diskusi o takzvaných opatřeních k upevnění důvěry — jakož i principy nedotknutelnosti hranic, nezasahování do vnitřních záležitostí jiných států a zřeknutí se násilí. A za druhé, Sověty souhlasily s tím, aby byly v programu konference odděleny otázky rozšiřování hospodářských a obchodních styků od otázek rozšiřování kontaktů mezi národy, rozšiřování kulturních styků a šíření informací. Západní a východní návrhy se teď liší hlavně v tom, že Východ žádá, aby byl vytvořen stálý poradní výbor pro otázky bezpečnosti a spolupráce, který by pokračoval v práci konference. Západní státy se stavěly k tomuto požadavku odmítavě mimo jiné proto, že se obávaly, že by se z takového stálého orgánu mohlo stát byro, jehož by mohly východní země zneužívat k tomu, aby v něm vznášely stíž-

Mezinárodní přehled

ností na údajné porušování styků mezi státy Západem. Země NATO, podporované neutrály, znovu a znovu zdůrazňují, že nemá význam svolávat konferenci o bezpečnosti a spolupráci, nebudou-li dobré vyhlídky na to, že z ní vzejdou důležité dohody. Je tedy nutné, aby se obě strany předem dohodly o tom, o čem mají jednat. Proti tomu Sověty a jejich spojenci dali jasně na srozuměnou, že chtějí, aby přípravné porady skončily co nejdříve a aby byl důkladný rozbor základních otázek ponechán vlastní konferenci, která by potvrdila nynější hranice v Evropě a vydala prohlášení o zřeknutí se síly a nezasahování do vnitřních záležitostí jiných zemí. Jak ukázal projev velvyslance Malceva, Sověty nahlédly, že se jim nepodaří prosadit své původní stanovisko, a proto učinily ústupky.

Tak či onak porady v Helsinkách vstoupily do nové etapy. Podle návrhu britské delegace má být materiál shromážděn do tří "košů". V prvním budou všechny příspěvky na námět "politická a vojenská bezpečnost", v druhém návrhy na hospodářskou spolupráci a v třetím podněty ke kulturní výměně, k rozšiřování informací a kontaktů mezi lidmi. Později by se mohly projednat jednotlivé návrhy bod za bodem. V západních kru-

zích se zdůrazňuje, že tento budoucí pracovní postup neznámá, že se Západ odvrací od konceptu, že porady v Helsinkách musí už teď dát pozdějším komisím jasné příkazy. Vedoucí plánovacího oddělení západoněmeckého ministerstva zahraničí Brunner vyzdvihl, že helsinská dohoda o pořadu jednání sama o sobě nestačí; k zahájení konference o bezpečnosti musí ministři zahraničí vědět, kam vede cesta. Proto musí komise dostat už teď jasné příkazy. Jde o to zjistit, co sjednocuje evropské země. V tomto smyslu je dobré, že neutrálové vyvíjejí iniciativu, neboť ne všichni v Evropě představuje spor mezi Východem a Západem, dodal bonnský představitel.

VOJENSKÁ FRONTA PROTI IZRAELI?

V Káhiře skončilo dvoudenní zasedání Rady společné obrany 18ti arabských států. Za konkrétní výsledek lze považovat jmenování egyptského ministra obrany a velitele egyptské a sýrské fronty generála Ahmeda Ismaila vrchním velitelem jordánské fronty proti Izraeli. Tento krok by mohl vést k návratu palestinských záškodníků do Jordánska, k ukončení izolace Husainova království a ke zvýšení tlaku na Izrael. Cílem káhirského zasedání bylo vypracovat plán na společnou akci arabských států proti Izraeli, ale země, přímo sousedící s Izraelem, se spokojily s tím, že dostanou od tak zvaných bratrských států, bohatých na naftu, vyšší finanční podporu.

BRANDT O NÁVSTĚVĚ V PARIŽI

S úplnou dohodou o postoji k evropské bezpečnostní konferenci se vrátila z Paříže do Bonnu západoněmecká delegace v čele s kancléřem Brandtem, která se zúčastnila pravidelných konsultací s francouzskými představiteli, především s prezidentem Pompidouem. Ještě v Paříži prohlásil Brandt, že tyto rozhovory na nejvyšší úrovni vedly k dorozumění také v celé řadě jiných projednávaných bilaterálních a multilaterálních problémů. Výsledky pařížské schůzky byly označeny tiskem za "důležitý pokrok ve výstavbě Evropy a pro další upevnění vzájemných styků". O pařížských jednáních referoval ve spolkovém sněmu v Bonnu ministr zahraničí Scheel. Z jeho projevu vyplývalo, že se vyskytly jisté odstíny mezi západoněmeckým a francouzským stanoviskem k jednání o vzájemném a vyváženém omezení vojenských sil a výzbroje. Odstíny jsou také patrné, pokud jde o podobu konstruktivního dialo-

gu se Spojenými státy, který jinak Paříž i Bonn považují za neobyčejně důležitý. Výsledky rozhovorů s prezidentem Pompidouem jsou však jako celek pro obě strany povzbuzující. Kancléře Brandta povzbudily k výroku, že jeho východní politika může nyní vstoupit do multilaterální fáze, která zabezpečí také úspěch konference v Helsinkách.

PROTINÁBOŽENSKÁ OFENSIVA V JUGOSLÁVIÍ

V Jugoslávii se brání proti režimní ideologické ofenzivě, která má i protináboženské rysy, orgán záhřebského arcibiskupství Glas Koncila. Tento čtrnáctideník se prodává především v kostelích. Na podzim loňského roku se stal terčem politických útoků, ke kterým dalo podnět uctívání památky kardinála Štepinace. Ostatky tohoto duchovního pastýře, který byl v počáteční fázi Titova režimu odsouzen k dlouholetému trestu ve vězení a nesměl se ani po svém propuštění z vazby vrátit do Záhřebu, směly sice být uloženy v tamní katedrále — ale zosíření vnitropolitického kursu vedlo k pokusům zahájit novou, posmrtnou kampaň proti Štepinacovi. Glas Koncila se loni na podzim vyhnul polemice o tomto případě, ale registruje nyní pravidelně případy protináboženských projevů, které omezují práva věřících. Dobrý poměr mezi církví a státem v Jugoslávii se nesporně v posledním roce zhoršil, ale obdobně nesporné je, že náboženské citění v Jugoslávii je silné. Proticírkevní a protináboženská ofensiva je za těchto okolností pro stát větším rizikem, než byla v předcházejícím období jeho tolerance.

ZTRACENÁ ARMÁDA

Jugoslávie je jediná komunistická země, která dovoluje svým občanům, aby odešli za zaměstnáním do zemí západní Evropy. Těto výhody doposud využívá téměř milion Jugoslávů a většina z nich pracuje v západním Německu. To, co posílají nebo přinášejí ze svých výdělků do Jugoslávie dosáhlo loňského roku obnosu 900 milionů dolarů, dvojnásobek toho, co na cizích valutách vynášeli Jugoslávii turistický ruch. Pomáhá to k vyrovnání zahraničních závazků a platební bilance Jugoslávie. Loňského roku vykazovala přebytek 350 milionů dolarů. Pobyt takového počtu vlastních občanů v cizině však dělá Jugoslávii také starosti. Tito si nedávno postěžoval, že v případě mobilizace nacházelo by se 300 tisíc záložních vojáků mimo zem. Další komplikace vznikají

tím, že Jugoslávci pracující na Západě, při návštěvě doma, informují o blahobytnějším životě v jiných zemích a mnozí z nich to dokazují tím, že přijíždějí ve svých automobilech. Mimo tohoto ideologického nebezpečí se také zjistilo, že Jugoslávie ztrácí kvalifikovanější dělníky a zaměstnance. Z hospodářských důvodů si Tito nemůže dovolit zakázat odchod za prací do ciziny. V Jugoslávii je 400 tisíc nezaměstnaných. Některé obtíže se však snaží nyní řešit zákonem, který je připravován Federálním parlamentem v Bělehradě. Zákon ztíží přímé získávání pracovních sil v Jugoslávii, zakáže nabízení práce v cizině inzerací a opuštění země za prací bude vázáno povolením pracovních úřadů. Nikomu nebude dovolen odchod, pokud by to znamenalo opuštění zaměstnání a nikdo nesmí odmítnout práci nabízenou pracovním úřadem, hlavně pokud jde o kvalifikované dělníky, techniky a specialisty. Pronikání "cizí ideologie" má být neutralizováno tím, že příslušníci armády v záloze budou povolováni domů — ke kratším vojenským kursům a k "ideologickému" vzdělávání.

DRAHÝ CASTRO

V Havaně oznámil nyní Fidel Castro obsah dohody — kterou si přivezl z návštěvy Moskvy v prosinci. Sověty zachraňují hroící se hospodářství Kuby. Převzaly odpovědnost za krytí zahraničních dluhů Kuby, které dnes činí tři miliardy dolarů. Úvěr, poskytnutý bezúročně, bude trvat 25 let. Mimo to se Sověty zavázaly poskytnout Kubě úvěr i pro zahraniční dluhy — které vzniknou během budoucích tří let a které Castro rovněž začne splácet teprve od r. 1986. Vedle toho poskytují Sověty půjčku ve výši 330 milionů dolarů za "nízkou" sazbu úroků. Ta má být použita k zlepšení výroby cukru a těžby niklu. Na Kubě je jedno z největších ložisek niklu. Sověty se zavázaly odebrat cukr i nikl za daleko vyšší ceny, než dosahují na světových trzích. Jedenáct centů za libru cukru, což je dvojnásobek světové ceny. Za tunu niklu budou platit 5.000 dolarů, zatímco na světových trzích je nyní cena 1.000 dolarů za tunu. Kuba je od července loňského roku členem Hospodářského společenství komunistických zemí. Castro vlastně prozradil, kolik Sověty bude stát udržování komunistického režimu na Kubě a jaké závazky převzaly za všechny ostatní členské země, jaké fantastické ceny budou muset všechny komunistické členské státy, včetně Československa — platit za kubánský cukr a nikl. Výše úvěru, které dokonce bezúročně poskytují Sověty Castrovi jistě neunikne pozornosti v americkém kon-

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

6% přinese 6.27%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na dva roky

5¾% přinese 6.00%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na jeden rok

5% přinese 5.20%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnosu od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní certifikáty počítáme a vyplatíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a připisujeme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$20,000.00 vládní pojišťovnou *Federal Savings and Loan Insurance Corporation* ve Washingtoně.

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

**FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN
ASSOCIATION**

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021
aneb

2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10710
and

590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10458

Toto všechno ti dám . . .

. . . budeš-li se mi klanět, pravil na Hoře Dábel Kristoví, jak víme z bible. Podobný druh agitace je starší nežli bible, je starší jako sama historie lidských rvaček o moc. Zvítězí-li surovost nad duchem, duch se musí přizpůsobit. Jinak!!! Staří Čechové říkali: Kdo chce s vlky být, musí s nimi vytí. . .

Tato situace je nyní v Československu. Spisovatelé — první vlna spoluvůdců Pražského jara, nechťejí vytí s Husákovým režimem a pokoušejí se ještě nyní čtyři a půl roku od okupace, pomocí rozumu a diskuse, tedy demokraticky, působit na představitele režimu. Režim je zato nazývá naviňmí intelektuály a zahrnuje je posměchem. Režim totiž nejedná pomocí diskuse, rozumu, tedy demokraticky.

Kolem Vánoc podepsalo 39 spisovatelů (mezi nimi Pavel Kohout, Václav Havel, Ivan Klíma, Ludvík Vaculík, Alexandr Kliment, Jaroslav Seifert — a dokonce několik členů kolaborantského nového Svazu spisovatelů, který sdružuje pouhou pětinu autorů z dřívějšího Svazu) petici, žádající amnestii liberálů, odsouzených v loňských procesech. Tato petice byla psána přímo prezidentovi republiky, který je ovšem pouhou loutkou a ani se k ní nevyjádřil. Petice skončila na Ústředním výboru strany — byla tam bez odpovědi zachována, v kádrovém materiálu těch, kdo ji podepsali se objevil další černý křížek. Jeden z vysokých stranických činitelů s úsměvem prohlásil: Takovýchto "horlivých" spisovatelů ubývá, je jich bezvýznamná hrstka. Ostatní začínají chápat. Potrvá jim to rok, dva, snad tři, pak přijdou k rozumu". Řekl to naprosto jasně: rok, dva, tři budou hladovat, nebude jim nic vycházet a potom přijdou a budou s režimem vytí. . .

Ministr kultury Miloslav Brůžek se v rozhovoru se zahraničním dopisovatelem vyjádřil kulturněji: "Musíme se snažit získat tyto intelektuály na svou stranu. Žádají, abychom pochopili jejich stanovisko. Chceme proto, aby oni pochopili naše stanovisko. . . Stanovisko strany je jasné. "Kdo chce s vlky býtí . . ." aneb "Toto všechno ti dám. . ."

Kdo je proti režimu, nebude publikován. Nerozhoduje o tom — chytře — strana, ale samotná nakladatelství, která "mají právo na určitý výběr rukopisů pro tisk". Všechna nakladatelství na

světě mají toto právo výběru. Jenomže československá nakladatelství jsou statní podniky, řízené stranou a přímo odpovědné Ústřednímu výboru KSČ. Ministr Brůžek hrdě tvrdil, že v Československu neexistuje cenzura, že ovšem "nakladatelství mají právo" — viz výše. Ani prý není v Československu žádná černá listina spisovatelů. Ovšem — knihovny nesmějí půjčovat knihy, kde se pozitivně píše o "neklidných" událostech Pražského jara. Pan ministr zapoměl dodat, že se nesmějí půjčovat ani knihy autorů, kteří sympatizovali s Pražským jarem, a že nové knihy těchto autorů nesmějí vycházet. Protože skoro všichni českoslovenští spisovatelé (až na malé výjimky spisovatelů, "vzniklých" na základě činnosti v roce 1948 a po něm) sympatizovali, ba spoluvytvářeli Jaro, česká literatura umírá na oubytí. Někteří spisovatelé vydávají své knihy v zahraničí, jak o tom nedávno na stránkách AL hovořil Ludvík Vaculík.

Režim je za to trestá finančním postihem. Honoráře jsou jim propláceny československou živobankou nikoli v tuzexovém přepočtu, ale v takzvaném oficiálním kurzu, který je sedmkrát nižší. Nyní vyšlo nové nařízení, podle něhož i ten hubený zbytek zahraničního honoráře se vysoce zdaňuje. Rudé právo na toto téma napsalo mohutný úvodník, v němž rozčileno říká: "musíme zabránit, aby si tiito spisovatelé vydělávali v zahraničí na živobytí psaním proti vlastní zemi a vlastnímu lidu." Zní to dramaticky, ač každý ví, že československá země a československý lid nemají nic společného s nynějším československým režimem. Ale zní to lépe, než kdyby Rudé právo napsalo holou pravdu: zloíme spisovatele třeba hladem. Vsaak potom přijdou s prosíkem. . .

Tragedie spočívá v tom, že by RP mohlo mít pravdu. Bude-li mít režim dost času na vyhladovění svých odpůrců.

J. H.

"Čs. Akademie věd baštou pravice"

Koncem minulého roku se v Praze se značnými rozpaky oslavovalo dvacáté výročí založení Československé akademie věd. V prosinci vyšlo několik jubilejních článků zejména ve Věstníku Akademie a v Sociologickém časopise. Mnoho důležitých skutečností se přešlo mlčením.

"Akademie byla roku 1968 baštou pravice", konstatoval před časem pražský rozhlas a jeden novinář napsal: "Drtivá většina členů akademie patřila mezi protistranická centra." A přece od svého založení roku 1952 byla Akademie nejpřísněji střeženou a prověřovanou institucí. Tak třeba roku 1958 bylo podle jejího oficiálního věstníku postiženo třídě politickou prověrkou 993 pracovníků, což bylo více než dvacet procent celkového počtu. Kádrování a prověřování však bylo málo platné. Sovětskou okupací v srpnu 1968 odsoudila Akademie téměř jako jeden muž. Historický ústav vydal slavnou a na západě do několika jazyků přeloženou "Černou knihu" — Sedm pražských dnů s dokumenty z prvního týdne okupace. Časopis pro mezinárodní právo věnoval po srpnu 1968 mnoho svých stránek vědeckým pojednáním o otázkách agrese, intervence a okupace. Mnoho vědců a jiných pracovníků akademie zvolilo exil na západě. Po Husákově převzetí moci nastal pozvolný obrát. Akademie se bránila a dosud se na příklad ubránila vyloučení několika svých bývalých funkcionářů z roku 1968 — kteří už byli mezi tím vyloučeni ze strany. Akademikové mohou být zbaveni členství

jen na základě hlasování všech akademiků — a to se zatím vedení strany nepodařilo zmanipulovat. Zato byli vyměněni skoro všichni členové předsednictva, ředitelé ústavů a vedoucí pracovišť, byl zastaven populární vědecký časopis Akademie Doba, byl zakázán Časopis pro mezinárodní právo a v některých ústavech, jako v Historickém ústavu Akademie, nezůstal kámen na kameni. Připomeňme, že čistka z roku 1968, která postihla pětinu pracovníků Akademie, nic nevyřešila a nic nenapravila. Jaký důsledek budou mít asi nynější čistky? Režim si slibuje od likvidátorského, administrativně represivního postupu zřejmě víc, než čeho tato metoda může dosáhnout.

Vedle dějepisců byli v Akademii postiženi čistkami zvláště také pracovníci společenských věd. V jedenáctičlenném předsednictvu Sociologické společnosti bylo devět členů zbaveno funkcí, počet členů společnosti byl zmenšen z tisíce na pět set a pobočky v Liberci a v Ústí byly zrušeny. Jak se však zdá, likvidací se věci řeší jen z hlediska statistického.

A ještě čísla pro uchlácholení Velkého Bratra. Podle oficiálního Věstníku Akademie vzrostly roku 1970 styky se sovětskou vědou proti roku 1969 o 54 celých 52 setin procenta a ve stejné době se styky s ostatním světem snížily o 46 celých 12 setin procenta. Podobnost se Zahradní slavností a s Vyrozuměním není čistě náhodná.

Jaroslav Dresler

Úspěch českého orchestru a V. Hudečka

Den před přijezdem Českého státního orchestru z Brna uveřejnil New York Times ve své hudební příloze článek svého hlavního kritika Harolda Schönberga s názvem: "What's Up, Czech Mates?", v němž se táže, proč mají Brněňští na svém zahajovacím programu jen skladby, jež tu každý zná, Dvořákovu overтуру "Karneval", jeho houslový koncert a Francouze Ravela "Daphnis a Chloe".

Schönberg došel k názoru, že "asi chtějí ukázat New Yorku jak dovedou hrát a že jim nezáleží na originalitě programu". Článek, na který pisatel těchto řádek odpověděl, rozladil brněnské muzikanty. V den koncertu vyprávěli, že volba programu nezávisí na nich, že původně zamýšleli hrát Boh. Martinů "Čtertou symfonii", ale že toto krásné dílo bylo zamítnuto ředitelem státním Carnegie Hall a jejich americkým agentem jako "neznámé a nepopulární".

Přes tuto nešťastnou zápletku měl koncert brněnského orchestru opravdu pozoruhodný úspěch. Tato skupina nezádá v ničem nejen České filharmonii, nýbrž jakémukoli světovému orchestru co do kultivovanosti zvuku, vyrovnanos-

ti a techniky všech nástrojových skupin a nad to má ještě kvalitu typicky české, strhávající rytmus a živelnost, které se nejvíce uplatnily v přidávku, Dvořákově "Slovanském tanci". I mladý dirigent je vynikající a má klady, typické pro všechny mladé dirigenty světových orchestrů: fotografickou paměť — objektivní postoj k dirigovaným skladbám a eleganci zjevu a pohybu.

Pokud se týče solisty, houslisty Václava Hudečka, je to fenomen — kterému lze klidně předpovědět světovou kariéru. Tento dracetiletý chlapec, po třech uplynulých letech velkého Davida Oistracha, spojuje vreholnou techniku s pronikavou muzikálností a se strhujícím elánem, jenž však není nikdy na úkor tónu, který kritik "New York Times R. Ericson nazval "neuvěřitelně sladkým". Kritička Post Harriet Johnson napsala, že Hudeček již dnes narád v ničem největším houslistám své generace a má nad to ještě přednost, která není k zahození u koncertního umělce: vypadá jakoby ho vymaloval Mánes, jeho vystoupení je okouzlující a vyznačuje to, čemu zde říká "charisma". Jst.

"Happy Valentine"

PANU A PANI

Frank Chladniček
NEW YORK CITY

od deery

Vlasty Chladniček

s manželem Janem a vnučkou Barbara a Judy

Chcete

Poznat krásy Československa?

Pozvat své příbuzné do USA?

POSLAT TUZEXOVÉ POUKAZY RÝCHLE
A SPOLEHLIVĚ? BEZSTAROSTNĚ CESTOVAT
PO USA I JINÝCH ČÁSTECH SVĚTA?
OBRAŤTE SE PRO BEZPLATNÉ SLUŽBY
A INFORMACE NA

Gutleber Travel Agency, Inc.

110-01 Jamaica Avenue

Richmond Hill, N. Y. 11418

Tel. 441-8700 (212)

gresu a senátu, kde mají být autorisovány úvěry Sovětům v doposud neslýchané výši. Může se jistě naskytnout otázka: proč má financovat USA Castro přes Moskvu?

PRVNÍ DEN PO VÁLCE . . .

Milan Schulz

Je to už dosti dávno, skoro 28 let, a přesto si naprosto přesně pamatuju, jaký to byl zvláštní pocit dozvědět se jednoho májového rána, že je konec války. V myslí — někde na rozhraní mezi dětstvím a dospělostí — vznikla především velká zvědavost. Nemohly ji přerušit ani nepřilíš radostně průvodní jevy jednoznačného vítězství, které slavili především ti, kdo proti okupantům ani nehnují prstem: na jednom pražském náměstí, obklopena kruhem inženýrů a čumilů, hořela (polita benzinem) jakási paní ve středních letech, podle jednoho přihlížejícího — prý strašná bastie: na jiném náměstí viseli na kandelábrech hlavou dolů jaciši — prý — esesáci, už před pověšením utlučení. Ale ani tiho podivní viselci, ani ta — možná vinná, možná nevinná — uhořelá nepřekryli v mladé hlavě dychtivost po dalším vývoji, touhu už se dožít všeho toho, co se nemohlo dít za války. Dělo se toho pak vpravdě dost a mladá hlava, která

taky postupně příslušně stár-la a docházela poznání, spíše oně zvědavosti pozbyvala.

Ukazovalo se čím dál jasněji, že světélle cíle doby, která přišla po období zla, ztrácejí — tu rychleji, tam pomaleji — na své čistotě a ušlechtilosti. Tam, kde se hovořilo o rovnosti, vznikaly nové vrstvy s kastovním dělením, nové privilegované třídy — které se okamžitě naježily proti všem, kdo k nim nepatřili. Tam, kde se slisovala spravedlnost, zavládly nové nálezy, nová zvláště a někdy zloba až nepochopitelná. Tam, kde měla už navěky vládnout lidskost, se objevily nové, mnohdy velice vynalézavé formy zvířecnosti, od té nejmenší, každodenní, až po tu velkou, historickou. Stárnoucí mysl ve svém nadšení povadala a pak pochopila, že onen pocit, že je konec války, byl falešný, že skončila pouze jakási její fáze, kterou historik jednou označí nějakým výstižným názvem, aby byly dějiny dostatečně přehledné. A vývoj pokračuje jiným způsobem souboje, který se většinou odehrává jinými prostředky, než zbraněmi, což ovšem ještě vůbec neznamená — že jde o střetnutí zcela mírumilovné. Zbraně začaly opět finčet, byť většinou jen na přehlídkách nebo jen tak na zkoušku. Sem tam už však vznikly i postranní přestřelky, týkající se — pro evropský pocit — národů dosti vzdálených. Ovšem zároveň docházela dozrávající mysl k poznání vzrůstající spojitosti veškerého dění na tomto světě, k poznání, které praví: mýlí se Středoevropan, který si myslí, že se ho netýká vzájemné vyvražďování afrických kmenů nebo ponorka pod ledem severního pólu; jistěže nebude ovlivněn jeho příští nedělní oběd, ale není už to tak jisté o knedlíku, který přijde na stůl za rok, natož o budoucnosti potomka, který právě nasává z mateřského prsu. Mýlí by se lehkovážně uvažující člověk,

jako se mýlíla ona zvidavá hlava, jež se před 28 lety domnívala, že je definitivně po válce. Velmi dobře to rozpoznaly naše maminky. Znám jich celou řadu, které podnes, naprosto spontánně a — když se to domyslí — moudře a prozíravě říkájí o dobách do roku 1939: "To v míru . . ." (např. byl k máni vždycky česnek — nebo tak).

Pro maminky, které už z návyku nepřehánějí a obezřetně prověřují každou skutečnost, válka nikdy neskončila. To vše mi přišlo na mysl ve chvíli, kdy je vlastně zase — svým způsobem — první den po válce. Kdy zase musej pro spoustu lidí, bezprostředně se podílejících na letitém konfliktu v jihovýchodní Asii, vzniknout onen krásný, nadějný pocit, že se už nebude střílet, že hukot letadla bude už zase znamenat, že letí pravidelná linka do Tokia, a když někdo zabuší na vrata, že to je soused, kterému došlo mléko, nebo listonoš, byť i třeba se zprávou nepříliš radostnou. Ale nebudou padat bomby, nebude hořet dům, nikdo nikoho nikam násilím nepovleče, nebude se muset přehat. A země rozkvetne do nové krásy a bude co jíst a děti budou bezstarostně pobíhat. A na druhé — dalo by se říci — mírové straně se malky taky nebudou obávat, že přijde špatná zpráva o synovi, naopak vrátí se i mnozí, o kterých se myslelo, že už nejsou, bude spousta radosti v rodném domě i mezi sousedy. Peníze, které tekly do nádrží dálkových bombardérů a které vylétávaly z dělových hlavních, bude možno užít na vydaje člověku bližší a užitečnější. Leč sotva toto dnešní Středoevropan řekne, sotva si oddechne a v dobrém vzpomene všech, kteří se zbavili tíhy války, hned mu zatrne, protože má svou zkušenost a čeká: dokážou všichni, kteří bojovali o prestiž, ale i o dlouhodobé mocensko-politické cíle, skutečně skončit válku a zcela se oddat míru? Nemění se zase jen vnějšek, zatímco obsah zůstává stejný? Rozhod-

Zajímavosti ze světa

Senátor McGovern, poražený kandidát v prezidentských volbách, získal "cenu útěchy": proslulá Fashion Foundation of America ho jmenovala nejlépe oblečeným státníkem r. 1972. • "Arabská socialistická unie", jediná legální pol. strana Egyptu, začala s mohutnou čistkou. Zatím vyloučila 64 novinářů, spisovatelů a jiných intelektuálů ze svého středu. • Heishiro Ogava, prezident japonského ústavu pro školení diplomatů, byl jmenován prvním vyslancem Japonska v komunistické Číně. • Rhodésie ukázala dobrou vůli ukončit pohraniční incidenty se Zambií tím, že znovuotevřela své hranice. Zambie ale má nadále svoje hranice s Rhodésíí uzavřeny. • Dvojice amerických horolezců zahynula při pokusu dosáhnout vrcholu nejvyšší hory na americkém kontinentu, Aconcagua v Argentíně. Jejich smrt zapříčinila horská bouře. • Mědná rakev českého knížete ze 16. století zůstala po 4. století vysoce lesklá díky tomu, že byla natřena směsí volské krve a třeného sýra, oznámili pražští chemici. • Sověti pokračují ve svých četných přeletech čínských hranic. Účelem přeletů je zjistit rozmístění, kapacitu a kvalitu čínského radarového zařízení. • Izrael oznámil, že vyrobil prototyp neobyčejně rychlého, dalekosmého raketového člunu, který prý je posledním slovem techniky svého druhu ve svobodném světě. • Při návštěvě indického mausolea Tac-Mahál, který v 17. století postavil panovník milované manželce, prohlásil Kurt Waldheim ve vši vážnosti: co OSN potřebuje, je láska — milujeme se navzájem. • Už druhý Egyptan byl nalezen zavražděn v Římě. Policie soudí, že jde o oběti politického násilí. • Partyzánská ugandská organizace, která se nazývá Fronta národního osvobození, vydala manifest, žádající ozbrojené povstání, které by učinilo konec teroristické vládě generála Idi Amína v Ugandě. • 100 brazilských vysokých důstojníků, mezi nimi nejméně dva generálové, jsou vyšetřováni pro podezření z korupce. • Vzdálenost ze Země na Měsíc by pokryly užky, položené za sebou, kdyby k tomuto účelu bylo použito všech, které jihočeská továrna "Kolínor" vyrobila od roku 1847. • Francie s Anglií postaví větší a lepší typ jejich supersonických letounů Concorde. Umístí se v nich 200 cestujících a jejich dolet bude nonstop 4.600 mil. • Světélkuji vesty destinou izraelských vojáků, aby je bylo lépe vidět při autostopu. Ten je totiž nejrozšířenější dopravou vojáků mimo službu. • Austrálie prohlásila, že bude pokračovat v obraně Malajsie a Singapuru ve spolupráci s Anglií a Novým Zélandem přes to, že nová vláda se bude snažit odvolat veškeré vojsko z jihovýchodní Asie. • 50 válečných lodí americké Seventh Fleet bude čistiť od min zaminovaný Haiphong.

SVITÁKOV MONTAIGNE

Pěti Kalifornské státní univerzity v Chico vyšla na podzim monografie Ivana Svitáka, který na této univerzitě přednáší, o slavném francouzském eseuistovi šestnáctého století Montaigneovi. Sviták ji napsal v padesátých letech, v ČSSR však nevyšla. Nyní ji přeložil do angličtiny, doplnil, upravil a vydal. Na této velmi dobré studii se projevuje celý vnitřní svět jejího autora z doby, kdy ji psal. Čítáte tu všechny smutek komunistického intelektuála v době po maďarských událostech. Nicméně je monografie napsána s přehledem. Montaigne se nám tu jeví jako člověk veliké lásky k životu, silná, vlivná individualita. Svitákovy práce patří mezi pozitivní přínos českých autorů světové filosofii.

ne se ideologie, jejíž mocenská centra rozšiřují svůj vliv po asijském kontinentě dost promyšleně, že nechá lidi na pokoji, že je nechá v míru se radovat, milovat a žít? Hlava poučená událostmi — jež následovaly po druhé světové válce, není na tom — jak vidět — už tak dobře, jako ona hlava kdysi čistá a plná ideálů. A je zároveň nepochybné, že by ráda tuhle opatrnost a nedůvěru odhodila, že by jí bylo na výsost příjemné a také by jí to jistě přidalo pár let života, kdyby — ač je to téměř neuskutečnitelné — opravdu na světě vypukl mír. Kdyby se všichni mocní světa, za předpokladu podpory všech myslivých lidí, rázně a jednoznačně rozhodli pustit všemi nejúčinnějšími prostředky do práce proti jakékoli násilné účelnosti, počínaje tou, která se skrývá pod záměrem, kde sídlí často nekontrolované prapudy. Je zvláštní — jak vzdáleně — asi jako podivný vědeckofantastický příběh — zní tahle vlastně jednoduchá představa, onen základní předpoklad přirozeného lidství! Je to zvláštní . . . Ale stejně bych našim maminkám přál, aby se ještě dožily chvíle — kdy označení "v míru" nebude patřit jakési vzdálené a stále více se vzdalující době.

Sovětsko-Čínské vyjednávání

Čínsko-sovětské rozhovory o hranicích byly zahájeny v Pekingu 20. října 1969 a jsou zřejmě úporné. Čínský ministerský předseda Čou En Láj prohlásil v rozhovoru, který měl počátkem ledna se členy delegace japonské vládnoucí liberálně-demokratické strany, že ve vyjednáváních se Sověty bylo dosaženo jen malého pokroku, ale že Čína nadále usiluje o dohodu. Čou En Láj poznamenal, že za schůzky s ním na pekingském letišti 11. září roku 1969 předse- za Razu ministra Sovětského svazu Alexej Kosygin podpořil kompromisní návrh pekingské vlády, který měl čtyři body. Čína tehdy navrhla, aby byl udržen status quo, aby se předešlo ozbrojenému konfliktu, aby byla ve sporných oblastech vyvozena demilitarizovaná pásma, a posléze nabídkla, že dovolí sovětským pracujícím na prozatímním základě výr. činnost v povodí Amuru, na které má Čína územní právo. Kosygin však později změnil svůj postoj, když narazil na odpor sovětských právníků, politiků, historiků a vojenských předáků, dodal Čou En Láj.

FRANK HOLECEK'S

Czechoslovak Praha Restaurant and Bar

1358 FIRST AVENUE, CORNER 73rd STREET — NEW YORK
Nejmodernější zařízená a všim pohodlím vybavená restaurace. • Nejlepší česká kuchyně včetně všech pražských specialit: pečená husa a kachna, vepřová pečeně, svíčková a zajíc na smetaně a celá řada dalších specialit. • Importovaný plzeňský pivní nápoj. • Zvláštní místnost pro soukromé spol. u příležitosti svateb, pohřbů atd. Bar otevřen od 11 dop. do 4 ráno. Restaurace otevřena od 12 dop. do 11 hod. noční každý den. "Special Luncheons" 12 Noon — 4 P. M. Monday to Saturday. • O rezervaci volejte: YU 8-3505 — RH 4-9787

AMERIKO, AMERIKO...

PROBLÉM NERUDOVSKÝ — KAM S NĚM...?

Celosvětová otázka — kam s odpadem — je ve Spojených státech naléhavější než kdekoli jinde. Tady si lidé nic nekupují, jak se říká "nadosmutí": výměna použitého zboží za nové probíhá rychle. Odpad se hromadí, všechno spálit nelze. Zvěšují se hřbitovy aut, ale také lodí a soukromých letadel, skládky starého stavebního odpadu, jako je beton, kusy cihel a podobně. Americký projekt, který se objevil před několika lety, aby se lisovaný odpad vystřeloval do vesmíru v podobě umělých družic, je sice smělý, ale zatím symbolicky ve hvězdách.

Země a nebe tedy o trosky nestojí... Co moře...? Odpověď na tuto otázku hledají vědečtí pracovníci Oceánologické laboratoře ministerstva vnitra, umístěné na konci překrásné písčité ko-

sy na atlantickém pobřeží New Jersey. Dvacet vědeckých pracovníků laboratoře leží na srdci problému, zda by bylo možné ukládat průmyslový odpad do moře, aniž by se zahubil okolní podmořský život. Pokusy dávají kladnou odpověď, ovšem s výhradami. Nelze do moře dávat všechno a nelze ukládat odpad na kterékoli místo dna. I pod hladinou vzniká totiž zamořování prostředí, stejně jako na povrchu Země. Nedaleko New Yorku je úsek moře velikosti dvaceti čtverečních mil doslova mrtvý díky odpadním stokám — bahnu a po dně roztroušeným průmyslovým zmetkům.

Mezi nejtvrdošíjnější odpad patří cigaretové nedopalky. Vydrží na mořském dně dokonale neporušeny po řadu let a neustále vydávají jedo-

vaté výpary. Jediný naprosto neškodný a prostředí nezaměřující materiál je sklo. Vzniklo z pisku a tak se v moři zvolna proměňuje zpět v silikátový prášek. Také moššití živočichové a rostliny reagují nestojně na různý odpad. Tak například existují prostě, na dně rostoucí plavivé rostliny, které dovedou absorbovat značné množství škodlivých plynů a tvoří jakési hygieniky svého prostředí. Jsou ovšem jiné rostliny, neobvykle citlivé, které hynou pod sebemenším dotekem všeho, co na mořské dno nepatří.

Zásadní otázka je tedy zodpovězena kladně: moře je ochotno odpad přijmout. Ale ne všechno a ne kdekoli. Laboratoř vybudovala prozatím sedm podmořských rumišť na atlantickém pobřeží od New Yorku až po Floridu. Jde vlastně o jakési umělé útesy, jejichž stavebním materiálem jsou staré karoserie, cement, malta — staré čluny a hory pneumatik, a které se stávají kotvištěm jednoduchých vodních rostlin a živočichů, a útočištěm drobných ryb a korýšů jež žijí s těmito rostlinami v symbióze. Největší z nich — dvě míle od břehu a patnáct metrů pod hladinou, sestává ze 400 automobilových karosérií, 500 tun odpadového cementu a malty, 30.000 pneumatik a šesti starých člunů.

Podle očekávání vědců, měly by se karoserie, spoutané řetězy, rozpadnout během tří až pěti let, a malé množství jedovatých splodin, které při rozpadu vznikne, by mělo být rozptýleno v bahně u dna. Pneumatiky a cement prý vydrží mnohem déle. Ostatně pneumatiky jsou, jak ukazuje praxe, mezi vodními živočichy velmi oblíbené. Tvoří jakési komíny výšky dospělého člověka. Spodní pneumatika je "kotvou" — naplněna cementem drží celou konstrukci při dně. A solva takový komín dosedne a voda kolem se uklidní, přiroví se hejna korýšů a vodní rostliny spíše začnou obtažet nové čes.

Umělé podmořské stavby se stávají odpovědí na otázku, jak využívat odpad konstruk-

Evropský zpravodaj

Českým a slovenským umělcům v zahraničí!

Vážení přátelé,

podalo se nám pro některé z vás zajistit několik předváděcích koncertů před švýcarským publikem. Zajištěna je i účast odborné kritiky z Curychu a francouzské části Švýcarska, přítomnost rozhlasu, zástupci koncertních agentur a výrobců gramofonových desek. Máte to budou provedeny nahrávky, které budou dány interpretům k jejich vlastní dispozici.

Odobné podmínky jsou zajištěny i pro výtvarníky: sály v areálu novostavby kulturního střediska v místě, známém svou bohatou výstavní tradicí, účast odborné kritiky atp. Jako u hudebního umění. Touto výzvou se obracíme i na skladatele a umělce — literáty, dramatiky a folkloristy. — Pochopitelně, že máme dosti umělců, kteří by byli schopni zajistit program pro tento

I. Festival českého a slovenského umění v zahraničí,

ale nám jde o víc. — Rádi bychom totiž případně pomohli českým umělcům i z jiných částí Evropy, aby jejich kvality byly známy ve Švýcarsku. Třeba by se též mohli zorganizovat ke vzájemné pomoci. — Umělci, kteří mají o tuto akci zájem, si mohou vyžádat podrobnější informace do konce února na těchto adresách:

Pro sekci hudební:

Jiří Němeirth, dipl. Ing.

Im Vogelaeker,

8337 Guntershausen/TH,

Schweiz

Pro sekci výtvarnou:

Rud. Fiola, Ing. Arch.

Radenerstr. 59, (W. 53)

8952 Schlieren /ZH,

Schweiz

Pro sekci literární, dramatickou a folklorní:

Antonín Pašek,

Ravistrasse 159,

8048 Zürich, Schweiz

Československá společnost pro vědy a umění ve Švýcarsku

Československá Beseda "Svatopluk Čech" v Curychu

Československý Klub "Jan Palach" v Curychu

Krajanský oznamovatel

Navštívíte-li Švýcarsko,

zastavte se v hotelu BELLEVUE,

Wollerau 25 km od Curychu směrem na Chur — s výhledem na curyšské jezero a vrcholky Alp. K návštěvě restaurace, dancingu, baru a hotelu zve

rodina Vojáčkova, (tel. 01-76 02 33).

PSACÍ A POČÍTAČÍ STROJE

pro krajany se slevou — jakož i veškeré opravy zařídí ANTONÍN ZETEK, Illnauerstr. 24, 8307 Effretikon, tel. 052-32 53 03

SERVIS

vašeho vozu zajistí rychle a spolehlivě W. PISO, společník fy: AUTO WEISS, Altstetterstrasse 228, 8018 Zürich, tel. 01-62 14 55.

České řeznictví a uzenářství ve Švýcarsku

Debrecínku, turistický, šunkový a šumavský salám, moravské a špišské klobásky, špekáčky, "utopenec", jaternice, jelitka, tlačénku játrovou, českou, ostrou s česnekem a superostrou s paprikou, pražskou šunku, maso všeho druhu a mnoho dalšího řeznického zboží dodá

VÁCLAV ČERNÝ, Sonnenbergstrasse 13, 5400 Ennetbaden, tel. 056-65 731.

GALERIE AKTUELL

s kvalitními originály, kresbami, grafikou a vzácnými rytinami starých mistrů má sídlo v Göteborgu, Švédsko, majitel JOSEF KAPLAN, tel. 27 79 87 (Organisování výstav po celé Evropě).

Přes UNIONFUNK

v Zürichu seženete českého taxikáře, znalého místních poměrů, památek a vůbec všeho zajímavého.

Volejte 01-17 30 47 a žádejte pana IVANA MÁDRA.

SPORT

I. hokejová liga pokračovala zápasy 28. kola s těmito výsledky:

Jihlava-Sparta 8:7, Tesla-Slovan 1-3, Kladno-Brno 4:1, Budějovice Litvínov 2:1, Košice-Písek 2:2.

1. Tesla Pardubice ... 28 38
2. Dukla Jihlava ... 28 37
3. SONP Kladno ... 28 30
4. Škoda Plzeň ... 28 30
5. Sn Bratislava ... 28 27
6. CHZ Litvínov ... 28 27
7. ZKL Brno ... 28 24
8. VSŽ Košice ... 28 24
9. Sparta ... 28 22
10. M. C. Budějovice 28 21

Sparta Praha prohrála na svém zájezdu v Turecku s FC Altay 0:1, v dalším zápase v Istanbulu pak hrála nerozhodně s mužstvem Galatasaray, jedním z nejlepších mužstev Turecka 1:1.

Na mezinárodním tenisovém turnaji v Miláně se český tenista nedal, Kodes prohrál s 24letým Faicliem (N. Zeland) 3:6, 4:6 a Zednik podlehli Okkerovi (Holandsko) 2:6 a 3:6. V prvním kole čtyřhry mužů prohrál Kodes spolu s Jugoslávem s australskou dvojicí Rosewall-Stolle 4:6, 1:6.

Českoslovenští reprezentanti v kopané sehráli v Zeistu další přípravné utkání s prvotním holandským mužstvem Utrechtu a zvítězili 2:1. Českoslovenští podali velmi slušný výkon.

Čs. hokejisté sehráli na svém skandinávském turné svůj první zápas v Tampere a zvítězili 3:2.

Mezinárodní olympijský výbor se rozhodl uspořádat příští zimní olympijské hry v roce 1974 v Innsbrucku (Rakousko).

Severníamerická fotbalová liga NASL bude zahájena 5. května. V tomto ročníku se bude bojovat ve třech sku-

pinách a každé mužstvo sehraje 19 zápasů. Obhájce mistrovského titulu New York Cosmos bude ve východní skupině hrát s Miami Toros a Philadelphii. V severní skupině budou hrát Montreal Olympique, Toronto Metros a Rochester Lancers. V jižní skupině pak se budou nacházet St. Louis Stars, Atlanta a Dallas Tornado.

Co dělá móda?

S obvyklým zpožděním dohání česká móda předloňské trendy světových konfekčních salónů. Oberový podnik Oděvy oznamuje, že se objeví konfekce, zdobená plyšem, pestrými úplety a hrubými zářkovačkami, dále výrobky z lakovaného silonu a pak zboží nedostatkové: manšestrové kalhoty a silonová konfekce. Třebíčský obuvník zavod předkládá boty se silnější podrážkou asi v 30 různých druzích.

Upozorňujeme

ZAJEMCE O AMERICKÉ LISTY,

že jejich případné objednávky vyřídí naše evropská redakce. Rozhodnete-li se k pravidelnému odběru, použijte objednávku kupem na straně 2. (Později obdržíte složenkou k ubrání předplatného.) Můžete se také přihlásit korespondenčním listkem nebo dopisem. Řádnými odběrateli se také stanete poukazáním předplatného na poštovní konto PC 80 — 16028 Americké Listy, Europäische Ausgabe (mimošvýcarští zájemci mezinárodní poštovní poukazkou) nebo zašláním šeku na adresu redakce: A.L. Postfach 3, 8027 Zürich, Schweiz. Při bankovním převodu použijte spojení přes: Schweizerischer Bankverein, Stadthaus Oberstrasse, 8033 Zürich, konto Americké listy Nr. 622.450

MALÝ OZNAMOVATEL

BARTENDER

Part Time. Flexible Hours.
Apply at:
RAMADA INN
666 Sheridan Rd.,
Highwood, Ill.
Ask for Mr. Stacy

**MALE CLEAN-UP
HELP WANTED**

Nights. Apply in person only
**MILLER'S PREPARED
POTATO COMPANY**
140th & Western
Blue Island, Ill.

LUMBER YARD

REX LUMBER COMPANY
ENGLISHTOWN, N. J.
**EXPERIENCED
FORKLIFT
OPERATORS**

Good starting wage + fringe
benefits. Apply in person or
call for appointment.

(201) 446-4200

**Odeslání všech zahraničních léků
všem Vaším drahým i bez předpisu
přesně a rychle zařídí**

mag. farmacie z ČSR Olga Olešovská

LEAN'S PHARMACY

177 RONCESVALLES, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA
Telefon 536 2929

27/168. blodyna, hledá se-
námění se spolehlivým a hod-
ným mužem. Do admin. A.L.
značka: "Samota."

**MECHANIC
Machinist**

Mechanic for maintenance of
heavy duty production lines.
Read Blue Prints. Do own
set-ups on machine tools,
shop & floor work on pro-
duction machines. For Intvw
Call 212 647-4000 — Mr. Sid.

An Equal Opportunity
Employer

Hledám

přítele dobrého charakteru.
Jsem aktivní žena středního
věku, bez závazků. Dám
přednost muži, který má
vztah ke staré vlasti a hle-
dá oporu pro podzim života.
— Pište do administrace li-
stu. Značka: Vesele i vážně.

DIE SETTER

Night Shift
Company benefits including
profit sharing.
Apply or call 9 A.M.—5 P.M.
**LINE TOOL & STAMPING
CO.**
539 W. Algonquin Rd.
Arlington Heights, Ill.
593-6810

MACHINIST**Lathe Operators**

Tool and die work.
Quality Tool & Machine Co.
8050 S. Constance
Chicago, Illinois

**MACHINIST &
TOOLMAKER (2)**

1st and 2nd class
Immediate opening for 1st
class and 2nd class all around
machinist and also a tool
and die maker experienced
in press work. Steady work
with overtime. Excellent be-
nefits. Salary open. Call Mr.
Ortega, Personnel Manager,
(201) 472-8888.

Mladí manželé

nekufáci, dobrého vzdělání a
ušlechtilých zásad hledají
upřímné přátele stejných
kvalit pro sebe, svého 12 lo-
tého syna a 9 letou dceru.
Značka: "Nutmeg State".

Hledá se spolehlivá

žena na udržování domácnos-
ti, bydlící v místě; bezdětný
vdovec. Volejte "collect":
(201) 757-6139 po 6 hod. ve-
čer.

Úřední tlumočník, překlady
do všech jazyků • 24 ho-
dinová služba • Nejvyšší ce-
ny • Tiež emigrační otázky.
M. Horak, 22-79 Mott Ave.,
Far Rockaway, NY 11691
Tel.: (212) FA 7-6132

Knihy

nejvhodnějším darem pro
každou příležitost. Velký vý-
běr českých, slovenských ja-
kož i anglických knih.
Napište si o ceník na adresu:

R. W. PEC — SEČASK
Box 6055, Terminal "A"

Toronto 1, Ontario, Canada
Světový export českých a
slovenských knih — distri-
buce čas. novin. Zastoupení čas.
novin v celém světě, příji-
mání inserce, oznámení, pro-
dej, koupě. Přijímáme také
objednávky na zaslání Ame-
rických Listů.

DAŇOVÉ VĚCI

vyřizuje krajan George Lech,
Public Tax Accountant. Ote-
vířel na 243 Východní 78. uli-
ci v New Yorku, svoji kance-
lář. Poradí vám ve věcech
daňových, připraví vaše pří-
znání a nabízí své služby ve
všech věcech účetnických vů-
bec. Telefonujte mezi 10 AM
— 7 PM na číslo: 212/988-
9061.

GENERAL LABOR —

Must read and write English.
Day and night shifts. Apply
Mar Pak 351 Oliver Street
Newark, N. J. (Iron Bound
section)

SALAD MAKER

We have an opening for a
salad maker to work the
7:30 AM to 4 PM shift Mon-
day thru Friday.

Weekends and all
government holidays off.
Good starting salary and ex-
cellent employee benefits.
If interested please call:

Mrs. Tyson
242-3620

FRED HARVEY, INC.
(Equal Opportunity
Employer)
Oakbrook, Illinois

**MACHINIST —
SET UP MAN M-W**

Must be capable of setting up
& repairing air & mechani-
cal operating machines &
fixtures. 2ND SHIFT. Apply
personnel dept.

GULTON INDUSTRIES Inc.
212 Durham Ave.
Metuchen, N. J. 08840
An Equal Opportunity
Employer

COOK — SHORT ORDER

Montville Inn, Route 202,
Montville, N. J.
6 Days — Closed Sundays
Mr. Van — 335-2700

S. A. CHERNOFF

lékař

223 SECOND AVENUE, N. Y. 10
7-7818

Tel.: GRamercy 7-7697

Hours:

Daily 10 to 5:45 P. M.

Saturday 10 A. M. to 3 P. M.

těžké chronické nemoci mužů a
ten. • Krevní zkouška pro povolení
a sňatku • Nabíhlé žíly léčeny bez
operace. • X-Ray a Fluoroskop

EASY WAY AUTO DRIVING SCHOOL, Inc.

Easy Way Auto Driving School, Inc.,

37-06 Broadway, Astoria, NY 11103 • Tel.: (212) 932-2525 •
Můžeme vám pomoci k řidičskému průkazu, i když neumíte
číst anglicky.

HUDEBNÍ ŠKOLA

Všechny běžné hudební ná-
stroje, zpěv, tanec. Manhat-
tan, Queens nebo docházka
do bytu kdekoliv v NYC. Prof.
M. Lebeda, 45-12 79th Str.
Elmhurst, N. Y. 11373. Tel.
429-0025.

ANGLIČTINA

Chcete se naučit v krátké
době dobře anglicky? Zcela
nový způsob — soukromé
hodiny \$8.00 — denně od
9 hod. ráno do 9. hod. večer
Rose Fisher, 152 W 58 Street
(6th Fl), Tel.: PL 7-9177

PRODUCTION WORKERS

for 1st and 2nd shift. Modern
food plant. Uniforms, hospi-
talization and other benefits.
Apply in person. G. Whiz
Products, 1045 Towbin Ave.
off Route 70 Lakewood In-
dustrial Park, Lakewood, NJ.

JEWELRY

Expd. Rubber Mold Cutter,
excl. oppty. fringe benfts.
Kellman Bros, 920 Bway,
NYC, 212-677-3355.

TOOL Grinder. Experienced
tool and cutter, machine shop
experience helpful. Will train
full time, diversified, plea-
sant working conditions, un-
usual opportunity for right
man. Severance Tool Indus-
tries, 748 Park Ave, Hunting-
ton, L. I. N. Y.

**FOREMAN OF SEWING
DEPARTMENT**

Will handle all duties asso-
ciated with manufacturing
of sleeping pillows.
376-6767
Chicago, Illinois

MACHINIST

Boring Mill, Planer Mill Mil-
ling Machine, Exp. Own Set
Up, Work From Drawings
212-387-7540

**ČESKOBRATRSKY
PRESBYTERNÍ SBOR
MISTRA****JANA HUSA**

351 E. 74 St., N. Y. C. NY 10021

NEDELNI

Bohoslužby v 10.30 hod. ráno
Nedělní škola v 9.30 ráno.
Zkouška pěveckého
sboru 10.45 ráno
Golden Age Club on Mondays at
12.45 — 3.45 p.m.

ČESKÁ BIBLICKÁ HODINA

každý čtvrtek v 7.00 hod. večer.
Rev. Brent W. Fisher
Tel. BU 8-6743
879-5128

H & S PORK STORE

(PREDTÍM B. HRDINA)

PRVOTŘÍDNÍ párky, debrecinky salámy, klobásy, do-
mácí salámy, paprikovaná slanina, tlačenka a jiné
masové výrobky. — Nezapomeňte ochutnat naše zna-
menité domácí uzené, jakož i vařené šunký. Chutné
jaterničky a jelička každý den čerstvé. Naše specia-
lita: moravské (cikánské) uzené. Výsek čerstvého
mladého vepřového, hovězího, telecího, jehněčího a
veškeré druhy drůbeže.

JOSEF SUDA, majitel

35-10 DITMARS BLVD., ASTORIA, NEW YORK
(mezi 35. a 36. ulicí) Telefon AS 8-8463

DOMOV SLUŽBY, NA NÍŽ JE SPOLEHNUTÍ**Mixan-Kučera Funeral Homes, Inc.**

23-86 31st Street (blíže Českého domova) — ASTORIA, L. I.

OTTO F. KUCERA, REDITEL A BALZAMOVAC SPECIALISTA

Více a více rodin, které použily dokonalé služby pohřebního ústavu
MIXAN-KUCERA, doporučují tuto službu svým přátelům a přibuz-
ným. Tato doporučení jsou upřímná a zcela dobrovolná na základě
jejich naprosté spokojenosti. Kaple k dostání kdekoliv v New Yorku.

Telefon RA 8-0278